

Yohanan Weiner, Adv.
Lilach Resnik, Adv.
Ravit Yitzhak (CPA), Adv.
Yael Dayag, Adv.
Sharon Levi, Adv.

יוחנן וינר, עו"ד
לילך רזניק, עו"ד
רוית יצחק, (רו"ח), עו"ד
יעל דייג, עו"ד
שרון לוי, עו"ד

21.02.2019

לכבוד

מר ארז ויסמן – מנכ"ל

ארגון עובדי המים

שלום רב,

הנדון: חשבונות דמי המים מאת מקורות

הועברה לעיוננו התייחסותו של עו"ד אבנר צור לעניין חשבונות דמי המים ששולחת חברת מקורות למפיקי המים הפרטיים וזאת בעקבות הרצאתי בכנס שהתקיים בקיבוץ מצר.

מחוות דעתו של עו"ד אבנר צור משתמע כי מומלץ לשלם את חשבונות דמי המים ששולחת חברת מקורות, גם אם הם כוללים אי דיוקים וזאת בשל הסיכונים הטמונים באי התשלום ובפרט בשל הסמכויות הנרחבות שניתנו לחברת מקורות מכח פקודת המיסים (גביה). אבקש במכתב זה להעמיד את דברים על דיוקם.

סמכויות הגביה שניתנו לחברת מקורות בחוק המים

1. סעיף 48 לחוק המים, התשי"ט-1959 מסדיר את סמכויות מקורות חברת מים בע"מ (להלן: "מקורות") כרשות המים הארצית.

2. סעיף 48 (ב) מסדיר את סמכות גביית דמי המים מהמפיקים הפרטיים, כדלקמן:

... 48

(ב) רשות המים הארצית, בהוראת מנהל הרשות הממשלתית ובאישור מועצת הרשות הממשלתית –

(1) תשלם לבעל רישיון הפקה בעד המים שהופקו על ידו וסופקו לרשות המים הארצית בהתאם לתעריף ההפקה, הוא גם בעל רישיון הספקה, תחייב אותו רשות המים הארצית בתשלום דמי מים כהגדרתם בסעיף 109 בשיעור ההפרש שבין תעריף ההפקה וההולכה של מים לתעריף ההספקה שלהם כאמור בסעיף

טלפון: 03-9492913 פקס: 03-9673792 כתובת: מגדל ב.ס.ר. 4, מצדה 7, קומה 21, בני ברק מיקוד: 5126112

33א(ב), תגבה ממנו את החיוב האמור, והכול בהתאם לכללים ולתעריפים שנקבעו בסעיפים 111 ו-112 ובאופן שקבעה;

3. סעיף קטן (ג) מעניק לחברת מקורות את הסמכות להפעיל סמכויות גבייה לצורך גביית דמי המים:

(ג) פקודת המסים (גבייה), למעט סעיף 12 שבה, תחול על גבייה של כל התעריפים לפי חוק זה בידי רשות המים הארצית, מבעלי רישיונות הפקה שהם גם בעלי רישיונות הספקה, ולמעט גבייה מחברה שהגדרתה בחוק תאגידי מים וביוב, התשס"א-2001, ומרשות מקומית, בשינויים אלה....:

4. לסמכויות הגבייה נקבע סייג והוא שככל ותלוי ועומד הליך משפטי פתוח מנועה חברת מקורות מלעשות שימוש בסמכויות מאת הפקודה:

(ד) על אף האמור בסעיף קטן (ג), הגיש אדם תובענה או הליך משפטי אחר לעניין החיוב שהוטל עליו לפי חוק זה, לא תומצא לאדם, לגבי הסכום השנוי במחלוקת, דרישה לפי סעיף 4 לפקודת המסים (גבייה) ולא יינקטו פעולות לפי הפקודה האמורה, כל עוד לא ניתן פסק דין סופי או החלטה סופית שאינה ניתנת לערעור בהליך האמור.

5. יוצא איפוא שמקום שהחיוב שנוי במחלוקת ומתנהל הליך משפטי בעניינו, אין לחברת מקורות סמכויות לפי פקודת המסים (גבייה).

שאלת הריבית להחזר תשלום ששולם ביתר

6. אי תשלום חשבון דמי המים שנשלח על ידי מקורות חושף את המפיק לחיוב הסכום הנותר בריבית פיגורים, גם במקום שאין למקורות סמכות גבייה לפי פקודת המסים.

7. לעומת זאת תנאי ההחזר שלפיהם תשיב מקורות תשלומים ששולמו לה על ידי מפיקים פרטיים ביתר, עומד על אחוז אחד בלבד. כללי המים (תעריפי מים המסופקים מאת מקורות), תשמ"ז-1987 קובעים בסעיף 6א (ב) החזר בריבית של 1% לשנה¹, כדלקמן:

א6. ...

(ב) שילם צרכן למקורות יתר תשלום על סכום שהוא חב בו לפי כללים אלה, ומקורות לא החזירה לו את יתר התשלום בתוך 30 ימים מיום תשלומו, תחזירו מקורות בתוספת ריבית בשיעור של 1% לשנה – מיום תשלומו עד יום החזרתו בפועל.

8. לשם השוואה תשלום יתר לרשות המים (היטלי הפקה) בעבר הוחזר בתנאים של צמוד +4% ריבית שנתית.

9. זאת ועוד, מניסיוננו עד כה, גם כספים שעל מקורות להשיב למפיקים לפי פסק דין, היא לא השיבה למפיקים וכל שעשתה זה רישום הזיכוי (ללא ריבית כלל) ב"כרטסת הלקוח".

¹ אנו סבורים שקביעה זו מנוגדת להוראות החוק אולם יש לקחת בחשבון שכך קבעה מועצת רשות המים בכללים.

10. מלבד השינוי בגובה הריבית החל מכניסתו לתוקף של תיקון 27 לחוק המיס חלות הוראות סעיף 114(ב) לחוק המיס על תשלומי דמי המיס לחברת מקורות המאפשרות לקזז מהתשלומים הבאים את הסכום ששולם בעודף. זהו נוסח הסעיף:

”114. ...

(ב) מי ששילם לספק דמי מיס למעלה מן הקבוע בתעריף רשאי, תוך שנה מיום התשלום, לדרוש החזרת העודף או לנכותו מן המגיע ממנו לספק, על אף האמור בכל הסכם.”

11. סעיף זה מקנה מחד גיסא את זכותו של הצרכן/המפיק בענייננו ל"סעד עצמי" אך מאידך גיסא עלול להתפרש ככזה שקוצב את תקופת ההתיישנות לשנה בלבד.

סיכום

12. סמכויות הגביה הנרחבות שניתנו לחברת מקורות לצורך גביית דמי המיס מוגבלות ואינן חלות במקום שהליך משפטי תלוי ועומד.

13. נוסף לסמכויות שניתנו לחברת מקורות ניתנה למפיקים/ספקים האפשרות לקזז בתוך תקופה של שנה סכומים ששולמו על ידם ביתר, זכות שהייתה מוקנית כל השנים לצרכנים ששילמו תעריף קבוע בדין (צרכני מקורות).

14. לאור כל האמור, מוסכם עלינו כי במקום שהחויב שנשלח על ידי מקורות נכון ומוסכם על המפיק, ואין למפיק כל טענה לגביו, מומלץ לשלמו במועד על מנת להימנע מנקיטת הליכי גביה וחויב בריבית פיגורים.

15. במקום שלמפיק השגות או טענות כלשהן לגבי החיוב שנשלח, מומלץ לבחון את השאלה האם לשלם סכום שנוי במחלוקת בכפוף לכל האמור לעיל ובנסיבות הפרטניות של העניין.

בכבוד רב

וינר - רזניק, עורכי דין

לילך רזניק, עו"ד